

NYITRAMEGYEI SZEMLE

POLITIKAI, TÁRSADALMI, SZÉPIRODALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Megjelen vasárnaponként.

Előfizetési árak: Egész évre 10 kor., fél évre 5 kor., negyed évre 2 kor. 50 fill. -- Községeknek, körjegyzőknek és tanítóknak 8 kor.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Tóth János.

Társzerkesztő: **Dr. Franciscy Lajos.**

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Papnevelde-utca 9. szám.

Hirdetési árak: Egy háromsoros petitsor ára 16 fill. Többszöri közlésnél árkedvezmény.

Hivatalos hirdetések 100 szóig 4 kor., minden további szó 4 fill.

A pápaságnak XIII. Leo halálával megüresedett trónja rövid választási ténykedés után új birtokost nyert a volt velencei patriarcha, Sarto József bíboros személyében, a ki X. Pius nevet vett fel.

A katolikus egyház, mely árvaságának napjai alatt buzgó imával könyörgött az Úrhoz, hogy méltó utódot helyezzen XIII. Leo örökségébe, Jézus szíve szerinti főpapot ültessen Sz. Péter székébe, most a választás után hálatelt szívvel emeli szeméit az ég felé, mert milliók ajakáról felszálló imája meghallgatásra talált.

Az új pápa nagy ember és kitűnő főpap, a legkiválóbb egyházfejedelmek között is érényre, tudományra és cselekvésre nézve a legelső egyike. Ezt hirdeti róla egyértelműleg a közvélemény organuma, a világsajtó. Személyének barátai, állásának tisztelői, hivatalának ellenségei mind elismerik és hirdetik, hogy az új pápával az egyéni és főpapi rátermettség legfényesebb tulajdonságai emelkedtek fel arra a trónra, melyet Krisztus

a vérével megváltott lelkek világbirodalma fölé helyezett.

Szerény, polgári származásból küzdött fel magát a bíbor fényéhez, onnét a pápai tiara dicsőségéhez.

Mondják, hogy a polgári ház is adhat és ad is a világnak nagy tehetségeket, de nagy jellemeket nem képes adni. Mert a jellem nagyságához, a lelkületnek kimagasló nemességéhez, fennen ragyogó tisztaságához olyan nevelési közrehatás szükséges, minőt a polgári ház életköre nem képes kifejteni.

Hogy mennyiben igaz a lélekbúvárlatnak ez az állítása, — mely talán már azért is téves, mert nagyon általános — nem kutatjuk. Az élettapasztalat világossága mellett azonban tisztán látjuk, hogy néha a legegyszerűbb polgári házból az erkölcsi életfelfogásnak oly bámulatos tökélyű tisztasága uralkodik, az emberi méltóságnak és az erénydísznek olyan fénye ragyogja be az egész életkört, mint akár a fejedelmi udvarban, melyet a rang, az előkelőség és a vagyon előnyei az erkölcsi és szellemi tökéletesedés magaslatai felé irányítanak.

A történelem tanubizonyossága is a mellett szól, hogy az Isten királyi vérből és koldus-osztályból egyaránt veszi választottjait, kiknek munkájával sikerekhez

vezeti, áldásokkal tetézi és boldogítja az emberi nemet.

S ha az alacsonyabb sorsból származott emberben a nagy jellem, az aranytiszta lelkület fénye felragyog, a lelki művelődés és nemesedés küzdelmeinek mily óriási sikerét tükrözi vissza ez a fény! Az Isten művelő, ápoló és gondozó kezének erőteljes kinyomatát viseli magán az az emberi lélek, mely a társadalmi rangsorozat alacsony fokairól az erkölcsi arisztokratizmus legmagasabb rétegei közé küzdött fel magát.

S a kinek lelkén az Isten művelő, ápoló és gondozó keze ilyen erőteljes, szent nyomokat hagyott hátra, arról lehet-e mást feltételezni, mint azt az egyet, hogy hátralevő életének egész ideje alatt, munkásságának minden körében, szellemi és erkölcsi erejének minden nyilvánulásában az Isten gondolatai, tervei, az Isten szívének szándékai szerint fogja kifejteni alkotó képességeit?

Örömteljes reménnyel nézünk az új pápa kormányzata elé, a ki bíborát a pápai méltóság fehér mezével cserélte fel, miután már előbb származásának egyszerűségét a szellemi és erkölcsi nagyság bíbor-diszével övezte körül.

Névelődjék, IX. Piust, a kire egy régi jóslat szerint ráillett a »Crux de cruce«

A „NYITRAMEGYEI SZEMLE“ TÁRCÁJA.

Kirándulás a Rhone-gletscherhez.

Gletsch, 1903. júl. 22.

A hatalmas Rhone-folyó eredetének kútfejét, a Rhone-gletschert felkeresni és megcsodálni jég-tornyainak egyszerű szépségét, hő vágyát képezi minden svájci turistának.

A sok út közül, melyek ehez az utazási célponthoz vezetnek, legajánlatosabb, bár drágasága miatt nem éppen a legcélzerűbb, az úgynevezett Grimsel-út, mely mint katonai országút, a mely rengeteg pénzbe kerül a svájci köztársaságnak, oly gyönyörűségekben gazdag panorámákat tár az utazók szeméi elé.

Luzernből Brünigen át merész építésű hegyi vasúton az Unterwalden kantonban fekvő Meiringenbe megyünk. Itt jó korán gondoskodunk, hogy a naponként kétszer induló postakocsin helyet biztosítsunk magunknak. Ez nem könnyű dolog, mert Meiringen és a Rhone-gletscher között a fő idényben, július és augusztus hónapokban, az idegenek forgalma hihetetlen arányokat szokott ölteni.

Valóságos szerencse az, ha az utazás előtt egy nappal a postaomnibuszra jegyet válthatunk.

Az indulás a postahivatal udvarából történik. A kitűzött időben három kocsi áll készen az utasok számára, egy tíz üléses nagy járomű, melyet öt erős ló vontat, és két kisebb három lovas kocsi, melyekben öt-öt utas foglalhat helyet. Összesen tehát 20 utast vesz fel a posta egy-egy járatra, többen egy időben nem utazhatnak.

A viteldij a helyek minősége szerint változó. A nagy kocsiban a két legjobb helyet, a coupé-t valamivel drágábban kell megfizetni, de egészben véve a viteldij nem nagy, a 7—8 óráig tartó úton, a coupében 12 frankba kerül az a sárga papiros, melyen az utas neve és ülőhelyének a száma van feljegyezve. Az utazást tehát a Grimsel-úton nem a postaomnibusz teszi drágává, hanem az a nagy kerülő, az útvonalnak rengeteg nagy hossza, melyet az embernek meg kell tennie, ha a híres országúton akar eljutni a Rhone-gletscherhez.

A három kocsi egyszerre indul el a postaudvarról. A kocsisok megpattogtatják hosszú madzag ostoraikat, a lovak iramló ügetéssel röptik ki a kocsikat, legelől robot az öt lovas, utána a másik kettő.

Kiérve a faluból termékeny völgynek sziklás széléin vezet a meredeken lejtős országút. Ez a Hasli-völgy, a berni felső tartománynak, az Oberlandnak legkiesebb völgye. Hosszában az Aare sebes, ragadó árja szeli át a völgyet, melyben rozstáblák és dúsan sarjadzó kerti vetemények jelzik a termékenység méhének áldásait.

A nehéz kocsik sebesen gurulnak a mély völgykatlanba, a lovak csengőinek éles csengését fölfogják és visszaverik a mindinkább összeszoruló sziklafalak. Minél meredekebb a lejtő, annál sebesebben hajtanak a kocsisok. Borzadály szállja meg az embert, ha a kigyózdó útnak szemünk előtt tekerődő vonalaira letekint. Több száz méternyi mélységben látunk egy-egy fehérítő csíkot, ez a mi utunknak egyik szakasza. Lehetetlenségnek tartjuk, hogy ide ilyen gyors robogással leérjünk. Ugy gondoljuk, hogy le kell majd szállanunk és bekötni a kocsinak hátulsó kerekeit, s úgy aztán nagy lassan ereszkedünk le a háztetőhöz hasonlóan meredek úton.

De szó sincs itt kerékkötésről, vagy óvatos lassúságról. Még csak a kerékfékezést sem veszik igénybe. A rohanó ügetés tovább tart, ülésünkön előre bukunk, a nagy tehersúlyú kocsi részatosan meghajlik, előre eső, ferde helyzetbe jut, de ne féljünk, fel nem borul, súlyával nem űti

jelző, a megaláztatások útján vezette Isten az erkölcsi megdicsőülés felé, közvetlen elődjét, XIII. Leót, a „Lumen de coelo” pápáját felmagasztaltatásokkal segítette előre a mennyek felé vezető szirtes uton, az új pápát, a ki a jóslat szerint „Ignis ardens”, égő tűz lesz, a szeretet sikereivel és örömeivel fogja az Úr a mennyei akol felé vezetni.

Az egyház, mely osztozott IX. Pius megaláztatásaiban, XIII. Leo felmagasztaltatásaiban, osztozkodni fog most X. Pius sikereiben és örömeiben. Osztozkodni fog a győzelmesen előretörő és hódító keresztény szeretet nagy munkájának boldogító eredményeiben, a keresztény charitas fényében és melegének jótéteményeiben.

Ezzel az édes, biztató reménnyel szívünkben, a legmélyebb hódolat érzéseitől serkentve köszöntjük anyaszentegyházunk új fejét, X. Pius pápát, forrón kívánva neki a mennyei kegyelmek bőségét, hogy kormányzatával boldogítsa nyáját, dicsőítse meg az egyházat, jótéteményekkel árássa el az egész világot.

Úgy legyen!

A zsolnai iparkiallítás megnyitása.

Az annyi viszontagságon és elemi csapáson átment zsolnai iparkiallítás mégis csak megnyitott a kitűzött napon, aug. hó 1-én. A ki szemtanúja volt a jul. 11-iki nagy vízadásnak és annak a nagy pusztításnak, melyet a rakoncátlan Vág folyó a kiállítás fő pavillonján és különösen a kiállítási terület gyönyörű sétányain vitt véghez, az teljes elismerést kell hogy szavazzon a kiállítás igazgatóságának azért a kitartásért és laudálni nem tudó erélyért, melylyel a megrongált és beiszaposodott pavilonokat és sétányokat helyreállították és a megnyitáshoz a kitűzött napon való megtartását lehetővé tették.

Ott, a hol jul. 11-én a Vág folyónak piszkos hullámai mindent rombolva és pusztítva hömpölyögtek, ott alig három hét múlva gyönyörű virágágyak és vigan lengő nemzeti lobogók között szállt magasba a Szózat hatalmas dallama, elvezve a zsolnai iparkiallítás megnyitását.

De ne vágjunk elibe a megnyitási program-

agyon a lovakat. A számtalan, gyorsan váltakozó görbület, melyet a kigyóút tekervényei alkotnak, mérsékli a nagy esés okozta hajtóerőt, s a gördülés sebességét újabb és újabb gátpontokon törli meg.

Így utazunk gyorsan, szaporán vagy háromnegyed óráig. A völgykatlanban azután hirtelen megváltozik a helyzet. Most már sokáig, órákon át még nagyobb meredeken felfelé fogunk kapaszkodni. Az utazás lassú lesz, de nem unalmas.

A hegyfalak olyan szoros közelségbe jutnak egymáshoz, hogy a zúgva, tombolva folyó Aare alig két lépésnyi széles sziklahasadékok között kénytelen magának medret vágni s az országút alagútakon és tatóngó mélységeket átfogó erkélyes köhidakon törli magát keresztül. A hegyoldalokban lavinák nyomaira bukkanunk. Ketté tört, foszlányra tépett fák, összezúzott sziklatömbök jelzik a leszakadt jéghegyek és hógörgetegek útját, vad pusztításait.

Minél közelebb jutunk a Grimsel csúcshoz, melytől az országút nevét nyerte, annál festőibb tájképek bontakoznak ki szemünk előtt. A hegyek a legkülönfélébb alakulásokat mutatják, a gránitsziklak magasan feltornyosulnak, csúcsaik a felettök vonuló felhők tömegei között tűnnek el, mások gerincet képeznek, melynek élei szoros vonalakkal zárják körül a szemhatárt.

egy pontjainak s mellőzve a megnyitási ünnepélyek sablonszerű leírását, emeljük ki különösen az egyes érdekesebb mozzanatokat, a minőkben a zsolnai iparkiallítás megnyitási ünnepélye éppen nem szűkölködött s a melyekről a kiküldött tizenhat fővárosi hírlaptudósító megemlékezni vagy nem akart, vagy megfeledezett.

Az első érdekes körülmény — legalább az én subjectív nézetem szerint — abban állott, hogy a fővárosból Zsolnára rándult tizenhat hírlaptudósítónak mindenképp az zsolnai kath. plébánia templomba kellett volna elfáradniok, ha híven akartak volna referálni a megnyitás előtt tartott fényes istenitiszteletről. Azért tartom érdekesebbnek ezt a körülményt, mert az ide fáradt tizenhat pennavitéz bizonyára kivétel nélkül olyan vallásfelekezethez tartozott, a melyben nem volt alkalmuk érintkezésbe lépni a keresztvizzel, s így mind a tizenhatan legfőlegb *Láng* kereskedelmi miniszter úr szép szemei kedvéért megjelentek volna a kath. templomban tartott sz. misén.

Hányan voltak ott a templomban a tizenhat tollvitéz közül, azt nem tudom, tehát nem is mondhatom, de azt már elárulhatom, hogy ámbátor a megnyitás reggelén nem volt mind együtt a tizenhat papirpusztító, a megnyitás előtti estén mégis mindnyájan ott voltak a kiállítás területén számukra, illetőleg tiszteletükre rendezett társasvacsorán, a melyen *Rudnay* István zsolnai főszolgabíró úr, mint a kiállítás elnöke „rendkívül szíves szavakkal üdvözölte a sajtó munkásait”.

Talán nem követek el indiskréciót, ha elárulom, hogy ugyanazon este *Láng* miniszter úr is inkognitó ott járt a kiállításban még a megnyitás előtt. A miniszter úr ugyanis a megnyitást megelőző napon érkezett Zsolnára, a honnét Rózsahegyre, majd megint délután Rajec-fürdőbe tett egy kis kirándulást, a hol *Smialovszky* Valér képviselő nagy örömmel fogadta a miniszter urat. A miniszter úr azonban alig pár percig időzött itt. Úgy látszik többre becsülte a Zsolnán veszteglő saját szalonkocsiját, mint a Rajec-fürdő összes bájait s kényelmét, azért gyorsan fordult vissza Zsolnára a rajecfürdői vendéglős nagy búbanatára és a szalonkocsiban halt meg.

Az ünnepélyes sz. mise alatt a miniszter úr ott volt a plébánia-templomban s *Osztrólczy* Géza főispán úrral együtt ott foglaltak helyet a főoltár mellett levő zsolnavárosi patronatusi padban. Az egész ünnepi pontifikális sz. mise alatt ott állott katonásan a miniszter úr, oldalán a főispán úrral. Keresztet nem vetettek, tétet nem hajtottak az egész mise alatt. Az Úrfölmu-

Az Aare egyre tombolóbb zúgással ontja habzó tömegeit. Számtalan helyen érdekes vizesésekkel szorakoztatja a zúgásától kábult utast. A száguldó víztömeg nagy magasságból zuhog alá, oromról-oromra esnek hömpölygő hullámai, míg lent a sziklamederben szétzúzódnak, s a vizecseppek miriádjában, mint felszálló gránitpor, a levegőben úszva, röpködve áradnak szét.

Az út legnagyobb pontja a Handegg-vizesés. Az országút egy hosszú alagút segítségével átfúrja magát a Handegg hegyen és kiér a hegy hosszában elnyúló örvény szélére. Ebbe az örvénybe zuhog le az Aare óriási vizsugara, 75 meter magas sziklanyeregről. Az esés zúgását messziről lehet hallani. A morajló hang kezdetben hasonlít a távolban nyargaló szélvész süvöltéséhez, azután folyton nő az iszonyú zaj, az ormok szinte reszketnek tőle, elnyeli az utasok szavát, a csemetyék csilingelését, a kocsik robaját, nem hallunk mást, csak dübörgő zajt, tomboló zúgást, mintha repedeznének az ég csatornái, s feneketlen örvénybe hullnának alá a bércek gránitsziklái.

A szürkés-zöld vizsugarat ezüstföhrre festik a gletscherek patakjai, az örvény hegyes sziklái a leomlott vizsugar izze-porrá török, s

tatás alatt egy kissé mintha meghajította volna a fejét a miniszter úr. Ezen cseppet sem csodálkozunk. Úgy a miniszter úr, mint a trencsényi főispán úr buzgó evangélikus létükre nem hajtottak tétet az Úrfölmutatás alatt. De mit szólunk az Úrfölmutatás alatt kedélyesen diskuráló „jó katolikus” urakról, a kik nem okulva a miniszter úrnak merev, de mégis legalább illedelmes magaviseletén, a templomban többre becsülik a mellettök ülő zsidóatyafiakkal való pletykázást, mint a sz. vallásuk iránti tiszteletet s hódolatot?!

Az isteni tisztelet után a zsolnai városházán az egyes küldöttségek tisztelegtek a miniszter úr előtt. Nem a klérus volt az első, hanem az öt felvidéki vármegye küldöttségei, főispánjaik és alispánjaikkal élükön, járultak első sorban a kegyelmes úr elé. Utóvégre ezen sem csodálkozunk. A vendégek az első hely s a miniszter úr szintén nem nagyon szorgalmazta annak a régi mondásnak az érvényesítését, hogy: *ecclesia praecedat*. Most praecedál az izraelita újságíró, hogy jó reklámot csapjon a miniszter úrnak s mindazoknak, a kik minden szellemszegénységök mellett föltűnni vágyanak a nagy világ előtt.

A hová a miniszter úr mozdult, ott termett mellette a dédelgetett izraelita riporter. Minden mozdulatát, minden egyes szavát rögtön papírosra vetették s egy kicsit kicsiszolva, kikéfelve világgá röptették. S mégis, a történelmi hűség kedvéért meg kell itt említenem, hogy a különben szemfüles izraelita-riporternek — szándékosan-e, vagy sem, nem kutatom — de mégis kihagytak referáráikban egy néhány pikáns részletet a megnyitást követő lakoma alkalmából.

Amin a miniszter úr végigjárta a nagy iparsarnokot és utána a harminc pavillon közül legalább egynehányat, régi jó szokás szerint lakomához ült a tisztelt vendégkoszorú. A 300 virágszázból fűzött vendégkoszorú ott terjesztette bú-bájós illatát a Nyitrai Sörarsarnok üdítő forrásánál. A vendégkoszoruban kellemes garnirungot képezett a tizenhat hagyománykerülő ingyenes virágszál, a mely ez alkalomra frissen s *ingyen* hozatott föl a magyar fővárosból. Az öt forintos 300 hely mind el lett foglalva. Kiki annyit evett, annyit ivott, a mennyit kapott. Nem is ezt akarom kiemelni, hanem méltatni akarom inkább a lakoma alatt elhangzott lelkes és kevésbé lelkes beszédeket.

A királyra mondott fölköszöntő után dr. *Schwertner* Antal, trencsényi alispán úr dicséretre méltó önmegtadással *Khuen-Héderváry Károly* gróf miniszterelnököt és minisztertársait köszön-

a porzó fellebben az előszökkelő napfény hatalmas szivárványívet ír le.

Biztos korlát védi az örvénybe letekintő utast, aki a bámulat érzésével hallgatja a vizes esés menydörgő zaját és nézi azt a szivárvány színű fátyolt, melylyel a porzó viznek fellege borította be a hasadék falait.

Tovább folytatva útunkat megérkezünk a Grimsel szoroshoz, mely a Hasli-völgyet a Vallis kanton hegyláncolatával köti össze. Nyugatról a Finsteraarhorn kúpjai csillognak felénk, keletről pedig a holtak tavának, a Totensee-nek bágyadt, szintelen tükre veti reánk a kopár sziklak mögött bujdosó nap sugarait.

Itt ennél a tónál vertek meg a franciák 1799-ben a német-római császárság seregeit, borzasztóan véres csatában, mely után a győzelmes ellenség az elesettek tettemeit a tóba hányta be. Ettől a temetkezéstől kapta a tó mostani nevét, s azelőtt smaragd-zöld színű, tiszta tükre, a népmonda szerint, akkor nyerte mostani bágyadt színét, mely a tónak olyan kinézést kölcsönöz, mintha gránitlappal volna bevonva.

Ismét nagyon meredek kigyó utakon dőcög lassan felfelé kocsink. Virágzó alpesi flóra díszíti a hegyek lábait koszorúzó réteket. Fák már nem nőnek itt, a szálas fenyőnek nyoma veszett, a

tötte föl. A fővárosi riporterek azt jelentették az éppen akkor nagy bajba keveredett kormányelnökre mondott ezen alispáni fölköszöntőről, hogy „meleg hangon adott kifejezést a vármegye bizalmának a kormány és feje iránt“. Miután Trencsénmegye mindig „meleg hangon“ szól a mindenkori kormányhoz és annak mindenkori fejéhez, a riporterek részéről egész fölösleges volt kiemelni most Trencsénmegyének „meleg hangját“ az ijedségtől hűledező miniszterelnök iránt. Az alispán úr egyebet sem tudott fölhozni a hinárba került kormányelnök dicséretére, csak hogy „jó hazafi és tapintatos kézzel vezeti a közügyeket“. Ezek hallatára maga Láng miniszter úr is mérláza nézett maga elé és alaposan kételkedni látszott, hogy a trencsénai alispán úr „meleg hangja“ melegebb dobogásba hozni fogja-e a szíveket a kormány iránt, különösen azon nagy hideg után, amely Dienesnek *hült helyéről* áradt szét szeles e hazában.

A trencsénai alispán úr után fölállott a trencsénai főispán úr és Láng miniszter urat, mint az igazi demokrácia miniszterét köszöntötte föl. A miniszter úr erre másodszor kezdett beszélni, de a nagy zsvajban alig valamit lehetett érteni szavaitól. A miniszter úr látható idegességgel folytatta beszédjét és most történt olyas valami, amit a fővárosi szemfüles riporterek vagy nem bírtak, vagy nem akartak látni és hallani. Az idegesen gesztikuláló miniszter úrnak a háta mögött egy pincér izgett-mozgott, várva türelmetlenül, hogy a meleg puddingot a kegyelmes úr elé tehesse. De a kegyelmes miniszter úr hirtelen gesztust tett hátrafelé úgy, hogy a keze hegyével éppen a fészkelődő pincér orcáját érintette, jól kivehető csattanással. Szívesen föltesszük, hogy ez a váratlan gesztus nem volt praemeditálva a miniszter úr részéről s ő maga röstellte azt legjobban. De egyes gonosz nyelvek meg nem állhatták, hogy kárörvendve meg ne jegyezzék, hogy: ime a miniszter úr *demokráciájának* csattanós bizonyítéka.

Lange Kálmán dr. trencsénai ügyvéd a klérust köszöntötte föl. Az evangélikus vallású ügyvéd úr szavaira Rudnay Alajos bajmóci prépost úr válaszolt. Kíváncsiak voltunk Rudnay prépost úr, a volt szabadelvűpárti képviselőjelölt úr szavaira. Halljuk a szabadelvű prépost úr szavait — mondogatták egyesek. De dicséretére legyen mondvá a prépost úrnak: szépen előadott beszédjét a legkorrektebb kath. pap is aláírhatja. Nem tudok belenézni a szíveibe és veséibe, de a prépost úr beszédje a teljes meggyőződés hangján volt előadva. Rákóczy zászlaját hozta föl. Egyik

talaj annyira kopár, hogy abban már a kevés igényű fenyő sem találja meg az életfeltételeit. Csak törpe bokrok jelzik azt a csekélyke őserőt, mely még ott lappang a havasok szikla testét fedő vékony humuszrétegben.

De annál gazdagabb és pompásabb itt a virág-elet. Friss pázsit, üde moh takarja az alacsonyabban fekvő gránitrétegeket, kőköröcsinék, hóvirágok, lappantyús fehérkék, nefejejtsek, harang és csúcsibolyák övezik a hegyoldalak lejtőit. Majd az alpesi rózsza úti fel élénk vörös kis fejét, egész rózsamezők tarkítják a sülyedtebb talajnak bársonyos pázsitát.

Nyolc órai kocszás után, mely alatt majd fáztunk, majd forrón sütő napfényben sütkezettünk, eljutunk utunk célpontjának közvetlen közelségébe, a Rhone-gletscher Hotel-be. Itt meg kell hálunk, hogy másnap korán reggel kimehessünk az utazási vágyak nagy vonzópontjához, a gletscherhez.

Sajnos, szomorú kilátásaink vannak a másnapi kirándulásra. Megérkezésünk idején csak úgy szakad az eső és fogvacogató hideg dermesztette meg a hosszú üléstől úgy is fáradt tagjainkat. A szállóban, melynek hivatalos címe Hotel du Glacier du Rhone, közszájon forgó neve pedig Gletsch, csak szerencsés véletlen követke-

oldalán a magyar cimert látjuk, a másikon a N. Boldogasszony képét. Szép egyesülése ez a vallássosságnak a hazafisággal. A klérus mindenha egyesíteni tudta mindakettőt, s ebben van letéve a jövőre is hazánk boldogulása; élteti azért a *Keresztény Magyarországot*.

A prépost úr lelkes szavai nem okoztak nagy örömet Izraelben, de meg a miniszter úrban sem, és pedig annyira nem, hogy a miniszter úr szükségét látta harmadszor is föl szólalni és dicsőíteni a felekezetlen Magyarországot. „Bármilyen Istent imád is valaki“, csak jó hazafi legyen, az a mi barátunk. A „hazafias“ riporterek lelkesen eljeneztek, de a bajmóci prépost úr „Keresztény Magyarországot“ egy szóval sem említették lelkes referádaikban.

Gelléri Mór kir. tanácsos még kegyelmet talált a 16 hírlapíró előtt; beszédjét legalább megemlítették tudósításaikban. De Gáli József zsolnai alesperes fölköszöntője, amelyet a kiállítási bizottság fölszólítására mondott a kiállításon résztvevő öt vármegye közönségére, nem is lett említve a machabeus tollforgatók részéről. (Pedig mint nyitrai barátaink, kik a megnyitáson részt vettek, jelentik, általános s lelkes helyesléssel találkozott az alesperes úr tűzzel előadott szavai, melyekben az öt vármegye testvéries együttérzését hangoztatta a magyar ipar előhaladását irigy szemmel néző szomszédainkkal szemben. Szerk.) A magyar ipar — mondta — nem pályába való gyöngye gyerek többé, hanem bátor küzdelemre kész, izmoskaru ifjú. Lelkes eljenzésbe tört ki a közönség, mikor a szónok jobb kezét föntartva, arra buzdította az öt fölvidéki vármegyét, hogy mint egy erős kéznek öt eleven ujját, egymással összeforruva, összenöve markolják meg a magyar ipart s vigyék azt diadalra.

A hivatalos fölköszöntők elhangzása után a miniszter úr Ruttkára utazott, a hol a kassa—oderbergi vasut főmühelyét tekintette meg. Az egyes vendégek pedig kedélyes társalgásba elegendve késő estig maradtak együtt.

Egy miniszteri nyilatkozat.

Mindazon körökben, melyek a kormány közgazdasági politikáját figyelemmel kísérik, feltűnést keltett Láng kereskedelmi miniszternek a zsolnai iparkiallítás megnyitáson mondott nyilatkozata.

Jónak vélte a miniszter erőteljesen hangsúlyozni az iparnak első rendű fontosságát a közgazdasági tényezők sorában, sőt sokkal tovább

menve kijelentette, hogy Magyarországot gazdaggá és hatalmassá csak az ipar teheti.

Láng soha sem tartozott az ország azon politikusai közé, a kik Magyarország gazdasági életének alapját a földmívelésben keresik, s ezen az alapon igyekeznek felépíteni az ipari és kereskedelmi szervezeteket. Az agrár törekvésekkel soha sem rokonszenvezett, sőt azokkal politikáját, már miniszterségének ideje alatt is, nem egyszer ellentétbe helyezte.

Mégis, a mig Széll Kálmán állott a kormány élén, a kereskedelmi miniszter a liberális merkantilizmus jelszavaival óvatosabban élt, s intézkedéseit a közgazdasági összhang politikájához, melyet a volt miniszterelnök folytatott, nagyobb hajlékonysággal alkalmazta. Az új kormány alatt, úgy látszik, eltűnt a közgazdasági összhang vezériránya a kormányzat politikai tartalmából, felülkerekedett a merkantilizmus azzal a határozott törekvéssel, hogy a volt kormány alatt némiképp előtérbe nyomult agrarizmust visszaszorítsa.

Visszatérőben van az ország jelenlegi kormánya a régi merkantil politikához, mely nélkül a liberalizmus sehol fenn nem tarthatja magát, s ehhez képest felszínre kerültek újra a régi nagy hangzatú szölamok, milyen az is, mely a zsolnai iparkiallítás röpönt országga, hogy Magyarországot csak az ipar teheti gazdaggá és hatalmassá.

Azt hisszük és biztosnak tartjuk, hogy nincs ez országban egyetlen egy értelmes gazdaember sem, a ki az ipar és kereskedelem roppant nagy fontosságát el nem ismerné és nem vallaná azt a meggyőződést, hogy ez a két gazdasági ág az ország vagyoni jólétének mellözhetetlen feltételét képezi, milliók életkeresetének, az egész ország gazdagságának és hatalmának forrását.

Az is minden vitatkozason felül áll, hogy a termőföldet nélkülöző, a talaj mostohaságát súlyosan érező felvidéken az ipar segítsége nélkül a megélhetés feltételeit megteremteni, a népnek kenyeret adni, a gazdasági állapotokat a nyomoruság békóitól megszabadítani nem lehet. Új iparágak meghonosítása, a régiek fejlesztése nélkül a Felvidék népe nem találhatja meg hazájában azt az otthont, mely neki az életet ha nem is bőségessé az anyagi javakban, de legalább tűrhetővé tehetné.

Örömmel üdvözölünk ez okból minden haladást, minden fejlődést, mely a Felvidék iparviszonyaiban mutatkozik, örömmel üdvözöljük a zsolnai kiállítást is, mely a felvidéki vármegyék iparának sok remenyre jogosító haladásáról, cél-

tében kapunk szállást. A három nagy dependance-val bíró háromszáz szobát magában foglaló hotelben minden az utolsó zugig el van foglalva.

Egy angol társaság azonban még most a késő esti órákban elutazik és helyet csinál nekünk. Csak ekkor láttam be, mekkora meggonolatlanlás volt, ilyen helyen előre meg nem rendelni a szobát, mert hogy az esetben, ha azok az angolok el nem utaznak, utitársaimmal egyetemben mihez folyamodtam volna, azt el sem tudom magamnak képzelni.

A sok száz idegen között, kiknek nagy kontingensét az örökösen kóborló angolok alkotják, rosszul és drágán megvacsorálva, arasznyi szobámban úgy a hogy kipihenhettem az előző nap fáradalmaim.

Másnap, reggeli négy órakor sűrű ködrétegek ereszkedtek le a Rhone-gletscherrel szemközt fekvő Uri-alpoknak két legmagasabb csúcsára, a Damastockra és a Sustenre. Az átláthatatlan ködfelleg leszállott azután a Rhone-völgybe és körülfogta szállónkat, a Gletschet, ujongó örömet keltve a hajnal óta virrasztó és a reggeli korányt türelmetlenül váró utasok között.

Az alpesek között a sűrű köd, biztos előjele, a fényes nap derűnek. Most is már öt óra tájban

derült ég mosolygott felettünk és ragyogó nap ontotta ránk sugárözönét.

A sívár, kavicsos talaj hordott Rhone-völgyben félórai gyaloglással értük el a gletschert. A jéghegy az Uri-alpoknak legalacsonyabb gerincén terül el, melynek magassága a 200 métert sem haladja meg. Meglepő, hogy mig a 3633 méter magas Damastock és a 3603 méter magas Rhonestock csúcsokon, melyek között a gletscher ágyat vetett magának, jégárak soha sem képződnek, addig ezeknek az óriásoknak egyik legalacsonyabb szárnyán, melyen a hó nem marad meg, egy 10 kilométer hosszú jégárnak kolossális tömege helyezkedett el.

A jéghegy alakja egy fekvő oroszlánhoz hasonlít. Töve a taréjos kúppokkal és finom jégzilánkokkal olyan mint az oroszlánfej, mely le van hajtva az állatnak kiterjesztett szeles talpára. Dereka, melyet sima, domború jégabroncsok fognak át, úgy néz ki, mint az oroszlán háta, a végső csúcsa pedig szétágazó, majd rendetlenül egymásba fonódó prizmaival az oroszlán farkának a hasonlatosságát mutatja. Mindezt természetesen roppant nagy arányokban kell magunknak képzelnünk.

A legfenségesebb tünemény, melylyel a jéghegy elbűvöli látogatóit, a rajta kialakult jég-

tudatos fejlesztéséről tesz elismerésre méltó tanúbizonyságot.

Azt azonban semmiképp sem tarthatjuk helyesnek, ha a liberális merkantilizmus lovagjai az ipari munka ünnepeit, az ipari tevékenység bemutatásának kiválóbb alkalmait arra használják fel, hogy rendszerekről olyan tételeket állítsanak fel és meghirdessenek, melyek, mint a régi és százszor megcáfolt valótlanosságok, teljesen hitelüket veszítették és legfeljebb arra jók, hogy a tájékozatlanoknál az eszmekuszáltságot növeljék.

Az ipart Magyarország jólétének, gazdasága és hatalmának *egyedüli és kizárólagos* forrásul megjelölni, hamis és tarthatatlan elmélet, mely a legmoverebb ellentétben áll az ország talajviszonyaival, termőképességével egész gazdasági berendezésével. Magyarországot anyatermészet a mezőgazdaságra utalja, ez a mi anyagi erőnknek, gazdaságunk és hatalmunknak az alapforrása, ebből kell *első sorban* táplálkozni iparunknak és kereskedelmünknek.

Még az őstermelésnek oly mostoha viszonyai között leledző Felvidéken is a mezőgazdasági ágokat kell a közgazdasági politika homlokterébe állítani, e nélkül ott sem lehetséges a kiegészítő ipart szerves kapcsolatba hozni a népjólattal.

A közgazdasági politikának ezen irányától nem volna szabad egy tapodtnyira sem eltérnie a Khuen-Héderváry kormányának, mert az új miniszterelnök székfoglaló programbeszédében félreérthetetlenül kijelentette, hogy egészben véve és a részletek tekintetében is, azonosítja magát a Szell-kormány minden politikájával, mely mint tudjuk, a gazdasági ágak érdekeinek összehangolt fejlesztését és előmozdítását vallotta egyik vezérelvén.

S ha egyszer összhangnak kell uralkodnia a közgazdasági ágak fejlesztésében, akkor ennek az e természetes folyamánya, hogy a mezőgazdaság felkaroltassék a kormány által, erőteljesen fejlesszék, s az így keletkezett viszonyok szükségleteihez mérten részesüljön támogatásban és segítségben az ipar.

Hogy a kormány egyneműt tett a Felvidéki ipar érdekében, azt a zsolnai kiállítás tagadhatatlanul tanúsítja, de a kormány gazdasági politikája a Felvidékre nézve csak akkor lesz áldást hozó és csak akkor fogja kielégíteni a Felvidék életszükségeit, ha a mezőgazdaság lábraállítása lesz ott annak a politikának a sarokköve.

gödrök és barlangok színe. Minden jégdör és gödröske felett, melyeknek száma ezer és ezer, alabastrom fehérsejű alakulások domborulnak. Némelyik olyan, mint egy kupola, melyet oszlopok tartanak, másik egy erkélynek, toronynak, boltozatnak az alakját tünteti fel, hű hasonlatosságban. A gödrök és barlangok ég-színű jéggel vannak bélelve, melynek tündöklő kristályai az alabastrom alakulásokra átvetik színöket és azokat vékony sávokkal és erecskével metszik át.

A jéghegy egész fölülete ilykép a tündöklő fehér és az ég-kék színnek ezernyi ezer alakban pompázó szépségeit szórja bámuló látogatóinak szeme elé. Ha ezt a színpompát még a nap aránya is átszövi, akkor olyan látványban gyönyörködünk, mely a természetsodák igazi gyöngye.

Lent a jéghegy tövével, az oroszán szeles talpa alatt, két ujjnyi vastagságú, alig észrevehető erecskében csurognak a Rhoné patakjai. Négy ilyen patakocska ered a gletscher belsejéből, de mindegyik csak akkora, hogy egy tenyér nagyságú deszkával elállíthatnók a vizet.

Ki hinné, hogy az oroszán könyeinek ezen kis patakjaiból, hátán hajókat hordozó nagy folyamnak izmos árja fog kinőni?

Adieu.

Az amerikanizmus.

Az amerikanizmus alatt itt nem értünk mást mint az Amerikába való kivándorlást.

Mindenki tudja, hogy hazánkban egy-nemely része nem Kánaán, hogy vannak oly vidékei, a melyek nagyon szegények, a hol az embereknek sokat, de igen sokat kell küzködniük, hogy megélhessenek. Sőt előfordulnak oly esetek is, hogy midőn valami nagyobb elemi csapás tönkre teszi holmi termésüket, megélni egyáltalában nem tudnak. Ehez hozzájárul ráadásul az állam, követelve a maga adóját. Követi ezt egy csomó pótdadó. Ily terhet a nép nem tud elviselni. Menekül egy más, egy messzefekvő, egy — szerinte — jobb hazába, a hol, igaz, sokat kell dolgoznia, de fáradságának látja gyümölcsét és neki más nem kell. És ezen más a kivándorló szerint jobb hazá az Amerika.

Tapasztalásomból írom e sorokat, mert kilenc hónapig tartozkodtam Nyitramegye oly vidékén, a honnan csapatostul vándorolnak ki az emberek. Ismerek e megye nyugati részén egy községet, a melynek *10 év előtt csak tíz kivándorlottja volt, most azonban már két ezere rág Amerikában levő fiainak a száma.*

És eme tömeges kivándorlást észrevette a kormány is. Innen van az, hogy szigorú törvényeket hozott — melyeket attanulmányoztam a kivándorlás szabályozására. A törvények rövid tartalmát azután elő meg dobszóval tudtával adták a népnek. De ez semmibe sem veszi azokat, sőt mi több elkeseredésében ily szavakra fakad: Hát így akarják megátolni boldogságunkat?! És a nép ezen feljajdulása jogos. Minden ember szívében be van oltva a vagy, hogy könnyíteni igyekszik sorsán, ha lehet. Vagyis boldogságát keresi, melyet itt nem talál; ott a tengeren túl azonban egyik-másik busásan megéli azt. Beszéltem olyanokkal a kik 5—6 évig Amerikában voltak, hol szorgalmasan dolgoztak, takarékoskodtak és midőn visszajöttek 3—4 ezer forintot hoztak magukkal. Birtokot vettek és most már jó módú gazdák.

Igaz ugyan hogy nem mindegyik ilyen szerencsés. Ha tengődött itten, tengődik ott is, de, a visszavándorlottak szerint, csak egy ideig, mert munkát okvetlenül kell hogy kapjon. „A türelem rózsát terem.”

De bármennyire lendítsen is az újvilág egyesek sorsán, mégis az amerikanizmus nagyon veszedelmes nemcsak hazánkra, hanem a többi európai államokra is. Még pedig két okból veszedelmes. Az egyik ok, hogy lazulnak az erkölcsök, a másik pedig az elnéptelenedés. A községben, a hol tartózkodtam, több ízben tapasztaltam, hogy a fiatal házaspár, egybekelése után, csak pár hónapig volt együtt. A férj ugyanis kedvet kapván, Amerikába ment, 18—20 éves feleségét ide haza hagyta egészen védtelenül. Hát nincs-e az ilyen magára hagyott fiatal nő mindenféle veszedelemnek kitéve? Vagy talán a férfi, ott a tengeren túl, szintén megőrizheti-e ugy az erkölcsét, mintha nejjével egy hajlékban lakték? Kötve hinném.

De vegyük elő a másik okot is t. i. az elnéptelenedést. Felemlítettem egy községet, melyből 10 év alatt két ezren vándoroltak ki. Mit mond ez? Ha csak egy községből két ezer lélek hiányzik, akkor hol van a többi község, város, melyekből szintén sokan vándorolnak ki?! Igaz ugyan, hogy egyesek mint említettem is, visszajönnek, de sokan, abban a hiszemben, hogyha haza jönnének, megtakarított pénzeiküket csakhamar elköltenék, mert bevételük kiadásaihoz képest csekélyke volna, örökre ott maradnak.

Azt hiszem világos a dolog mindenki előtt. Az amerikai kérdést tisztázni kell, különben megadjuk az árát, de akkor már késő lesz. Mi megpendítettük az eszmét, az állam karolja fel, és hajtsa végre. Igaz ugyan, hogy hozott már törvényeket, melyek a kivándorlást szabályozni hi-

vatvák, különösen pedig az állítás illetve hadkötelesek, a kiskorúak, a gyámoltak stb. kivándorlását, de ez még nem elég. Volt alkalmam megfordulni Morvaországban is, a hol — érdeklődve e kérdés iránt — szóba bocsátkoztam az odavalókkal. És ime meggyőződtem, hogy Morvaországból csak ritkán vándorolnak ki az emberek, mert a gyárak állandó munkát adnak nekik, melyből tisztességesen megélhetnek. Kövesse tehát a magyar kormány e példát; állítson oly vidékeken, a honnan tömegesen vándorolnak ki, gyárakat, vagy más állandó munkához juttassa a szegény népet és ez többet fog érni száz törvényenél is. A kivándorlás lassan-lassan megszűnik; sőt mi több, sokan visszavándorolnak is, látván, hogy otthonukban is megélhetnek.

És ez valóban így van. Mert ha a nép észreveszi, hogy az állam könnyíteni igyekszik sorsán, még pedig alaposan, akkor otthon marad, kötelességének fogja ezt tartani, küloba hálátlan volna, ha hazáját, ezt a szép, ezt a jó magyar hazát, mely neki éltet adott, mely őt fölnevelte és a mely mindennapi kenyerét is képes megadni neki, csak meg kell érdemelni azt, elhagyná. Az ilyen megfélemeznek a költő szaváról is, melynek hallatára minden magyar kebel feldobog t. i. e szépen csengő szavakról:

„A nagy világon e kívül
Nincsen számodra hely,
Áldjon, vagy verjen sors keze,
Itt élned s halnod kell.” P. E.

Ujdonságok.

Ellenzéki pártértekezlet. A nyitramegyei ellenzék a közgyűlést megelőzőleg aug. 18-án délután 6 órakor a Korona szálló 10. számú szobájában értekezletet tart, melyre a párttagok kéretnek minél nagyobb számban megjelenni.

Az elnökség.

Bende Imre, nyitrai püspök úr ömlesztősége, hétfőn érkezik vissza radosnai nyaralójából.

Személyi hírek. Dr. Kramolin Victor vármegyénk főispánja vasárnap este a zsolnai kiállításról hazaérkezett, és hétfőn délután családja után Modor (Sand)-ra utazott, ahonnan holnap, azaz hétfőn érkezik vissza. — Herceg Odeschalchi Géza és családja f. hó 7-én Tátrafüredre utazott. — Venczell Ferenc, c. püspök, nyitrai nagyprépost Kutvaszer István c. kanonok társaságában Marienbadból Bajorországba utaztak. — Dr. Vragassy Vilmos praxici orvos Drezdában időz. — Petrovics László földink és Richter M. István spanyolországi utjukból hazaérkeztek. — Német István nyitrai főgimnáziumi hittanár Tátrafüredre utazott.

Kinevezés. Dr. Benke Nándor nyitrai tvszéki aljegyző aljárásbírónak Malackára; *Treszkony János* főgimnáziumi rendes tanárnak Trencsénbe; *ösv. Hulszky Allain Ida* kisdudovónőnek Lipótvárra; *Kenézy Zoltán* pénzügyi számtisztnek Nyitrára; *Deoracsák János* szenczi tanító Nagy-Tapolcsányba áll. elemi iskolai igazgatónak; *Rébay Mária* nagyabonyi helyettes tanítónő és *Szigeti Jolán* kaposvári tanítónő a nagytapolcsányi polg. iskolához segédtanítónőnek nevezetett ki.

Változás a nyitrai főgimnáziumban. A nyitrai főgimnázium személyzetében következő változás történt. Vincze László kegyesrendi tanár Kolozsvárra, dr. Ullrich József k. r. tanár pedig Nagy-Kanizsára helyeztetett át. Reday János világi, mint már jelentettük, Temesvárra lőn kinevezve. Pécsi Otmár vil. h. tanár ezen állásától felmentetett. — A távozó helyébe Mondik Pál kegyesrendi tanár jön Kecskemétről, és egy világi. Pécsi helyébe a püspöki iroda pályázatot hirdet, Reday helyébe pedig egyáltalában nem lesz betöltve, mert a második párhuzamos osztály a jövő tanévre megszűnik. — A Nyitrai

tanított kegyesrendiek közül kiemeljük, hogy Pintér Pál Debrecenbe, Huber Imre és Récei Ede Kolozsvárra, Fejér Gyula N.-Kanizsára s Vekony József Vácra lón áthelyezve.

Halálozás. Mint mély részvétellel értesülünk, Kochanóvszky Antal, felsőelefánthi földbirtokos, nyugalmazott magyar kir. mérnök, a pozsonyi építészeti hivatal főnöke életének 73-ik évében augusztus 7-én hosszú szenvedés után Felső-Elefánthon elhunyt. A boldogult hosszabb ideig Nyitrán majd Pozsonyban működött az államépítészeti hivatalban, míg nem évek előtt betegsége folytán kényszerült nyugalomba menni, s jobbára Budapesten tartózkodott. A boldogult testvére Kochanóvszky László szalakuszi földbirtokosnak s nyug. arvaszéki elnöknek. Neje szül. Wessely Henrietta és négy gyermeke és több unokája siratja elhunytát. Temetése ma, vasárnap aug. 9-én megy végbe Felső-Elefánthon. — *Öz. mándi Beke Károlyné*, szül. tasnádi Fekete Zsuzsannának, néhai Beke Károly nyitrai helyettes pénzügyigazgató neje augusztus hó 2-án hosszas szenvedés után, életének 48-ik, „özvegysége első évének betöltése napján“ Budapesten elhunyt. Földi maradványait az ev.-ref. hitvallás szertartásai szerint tartandó ima után Aradra szállították. Beke poraikra!

A nyitrai könyvnyomdászok szak-egyesülete e hó 2-án kedélyes és látványos nyári mulatságot tartott. Felülfizettek: a Nyitra-megyei Ellenőr szerkesztője 10 kor., dr. Franciscy Lajos 5 kor., dr. Tóth János 5 kor., Horvát Sándor gymn. főigazgató 5 kor., Kapsz Géza és Kramár Vilmos 4 kor., Rauscher Ernő 3 kor., Leberfinger Károly 3 kor., Huszár István 2 kor., Toifel József 2 kor., Roch Gyula 2 kor., Papp Ferenc 2 kor., Gruber Gyula, Balala Ilona, Dallos János, Csefalvai Aladár, Adamecz Ferenc, Schumichraszt József 1—1 kor., Parányi Henrik, Kovács J., Komáromy N., Fullajtár N. 40—40 fillér. Fogadják a nemesszivű adakozók az egyesület hálás köszönetét.

Nyitravármegye közigazgatási bizottsága f. hó 11-én d. e. 10 órákor a vármegyeház nagytermében ülést tart.

A nyitrai kath. kőművesek művelődési és segélyező-egylete javára augusztus hó 16-án a nyitrai szigeten népünnepélylyel egybekötött zártkörű táncvigalmat rendez. A népünnepély kezdete délután 4 órákor. Táncvigalom kezdete este 8 órákor. Belépti díj: a népünnepélyre személyenként 30 fillér, táncvigaloura személyenként 1 kor., családjegy 2 kor., 50 fill. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hirlaplilag nyugtáztatni fognak. Jó ételkről, valamint hírneves zenéről gondoskodva van.

A konklávék tartama. Az egész világ érdeklődéssel tekintett a pápaválasztás elé s a nagy kérdés most az volt, mennyi idő alatt állapodik meg a biborukai testület az új pápa személyében? hosszú lesz-e a konklávé? A régebbi pápaválasztásoknál a konklávék időtartama a következő volt:

1447. V. Miklós	14 nap
1455. III. Calixtus	12 "
1458. II. Pius	14 "
1464. II. Pál	14 "
1492. VI. Sándor	3 "
1503. III. Pius	33 "
1503. II. Gyula	18 "
1513. X. Leo	47 "
1522. VI. Hadrian	12 "
1621. XV. Gergely	17 "
1750. XIV. Benedek	180 "
1769. XIV. Kelemen	106 "
1775. VI. Pius	104 "
1823. XII. Leo	135 "
1829. VIII. Pius	36 "
1831. XVI. Gergely	62 "
1846. IX. Pius	3 "
1878. XIII. Leo	2 "
1903. X. Pius	4 "

Megyei közgyűlés. Dr. Kramolin Victor főispán aug. 19-ere rendkívüli megyei közgyűlést hívott össze, melynek első pontját Khuen Hédeváry gróf leirata képezi, melyben értesíti a vármegyét, hogy a kormányt meg alakította. A vármegye bizalmat fog szavazni Khuen-Hédevárynak. Arra a nem remélt esetben, ha addig a kormányelnök megbuknék, akkor az első pont levétetik a napirendről. Azon esetre pedig, ha addig az új kormány alakulna még kevésbé eszenek kétségbe kedves mameluk felebarátaink, mert akkor majd annak az ismeretlennek szavazhatnak bizalmat. — Báró Fejérváry is kísért

a tárgysorozatban. E miniszternek Bánffy idejében tündetőleg külön bizalmat szavazott a vármegye, most a király által történt hideg elbocsátása után, csupán tudomásul fogják venni távozását.

Hálaadó istentisztelet X. Pius pápa megválasztására. Bende Imre nyitrai püspök úr ómlga legújabb körlevelében elrendelte, hogy X. Pius pápa megválasztása alkalmából az összes egyházmegyei templomokban hálaadó istentisztelet tartassék. A székesegyházban ez ünnepély, ma aug. 9-én reggeli 9 órákor tartatik meg.

Ezüstmise. F. hó 4-én Chorényi József dr. illavai plebános, lapunk jeles munkatársa, címzetes esperes s a keresztény puritán elveknek kiváló előharcosa tartotta áldozópapságának 25 éves évfordulóját, mely alkalommal 3-án este Illava község fáklyásmennettel tisztelte meg az érdemekben gazdag, közszeretben álló jubiláns. A jubileum napján pedig a kerületbeli papság, Illava község előjárósága, a nyitrai szemináriumban tanított hálás, derek tanítványai és számtalan barátai gyülekeztek össze vendégszerető házában. Talpraesett szívből fakadó és szívehez szóló tiszteletbeszéd nem volt hiány, melyek között kiválóan a jubiláns, Bielik Imre tábori titkár, Moncsák József esperes és Liha László főszolgabíró tüntek ki.

„A nyitrai ingyentej“ intézmény, mely működését f. é. Julius hó 15-én megkezdette, naponként 60—70 kisdedit lát el tiszta és jó minőségű tejjel. Minthogy pedig ezen kisdedek kizárólag szegénysorsú szülőknél gyermekei, akik ez intézmény hiányában feltétlenül hiányos és elégtelen táplálékban részesülnének nyilvánvaló, hogy ezen intézménynek nemcsak emberbaráti, hanem közegészségi szempontból is üdvös célja és kihasználása van. Ez okból nagyon kívánatos, hogy az embertársak jóléte iránt érdeklődő emberbarátok adományait ezen intézményről meg ne vonják. Ujabb adakoztak: Dr. Kicska Emil gyűjtése Bodok 40 kor. Tagányi Nándor gyűjtése Nyitra 8 kor. Murányi Alfrédné Rohó 50 kor. Dr. Bienenstock Ignác Nyitra 10 kor. Ronchetti József Nyitra 10 kor. Babóthy Márton Nyitra 10 kor. Lőrinczy György Komárom 2 kor. = 130 kor. A már kimutatott 2468 kor. 18 fillérel együtt befolyt összesen 2598 kor. 18 fill. — Kelt Nyitrán, 1903. augusztus 1. Teljes tisztelettel *Thurbóczy Károly*.

Állandó választmány f. hó 18-án a vármegyeház nagytermében a közgyűlési tárgyak előkészítése céljából ülést fog tartani.

Köszönetnyilvánítás. Helybeli iparosaink egy kis része a szolnai iparkiallitásra szánt ipari készítményekből f. évi július hó 19—21. napjain a városház nagytermében kisebbszerű kiállítást rendezett, mely alkalommal számos látogató közt sokan járultak a kiállításból eredő költségek fedezéséhez felülfizetésekkel, nevezetesen felülfizettek: Faschler Ferenc polgármester 10 kor., gróf Batthyány Vilmos 4 kor., Huszár István 2 kor., Vagner József 1 kor., 80 fill., dr. Biringer Ferenc 1 kor. 80 fill., Bieliczky Elek 1 kor., dr. Sztránszki Izidor 1 kor., Aujeszky József 1 kor., Kubinyi Endre 1 kor., dr. Szabó Samu 1 kor., B. G. 80 fill., Szabó Imre 80 fill., Morton József 80 fill., N. N. 80 fill., H. J. 80 fill., Laurencsik Anna 80 fill., Csernyák Rezső 80 fill., Fellner Jakab 80 fill., Hevera János 80 fillér, Rieszner Károly 60 fill., Tichy Tivadar 60 fill., Guth Izidor 60 fill., Szabó János 40 fill., Szabó József 20 fill., Hromi Antal 20 fill., N. N. 4 kor. 80 fill. Összesen 39 kor. Fogadják ezen nemes szívvű adakozók ezuttal is az ipartestületi előjáróság leghálásabb köszönetét.

Uj telefonelőfizetők. Szabó Imre, temetkezési és berkocsi vállalkozó telefonszáma 57 és Biss keményítőgyára (a régi megyei közkházban) száma 28.

Adomány. Andrássy szül. Pálffy Gabriella grófnő Nyitra-Szerdahelyen időzvéen, mint minden évben, úgy ez idén is a templom díszítésére és a helyi szegények istápolására 100 koronát adományozott.

Bori ünnepe. Egész megyénkben közszeretnek örvendő Wattenwyll báró családnak május hó 27-én lelekelemelő ünnepe volt. Az ünneplés átragadt a községre magára, de még a vidékre is. A báró fia, az úrményi iskolatestvéreknél nevelt Erik, első szent áldozásához járult, s maga dr. Prohászka Ottokár jött fel Esztergomból, hogy remek szónoklatával emlékeztetessé tegye ez ünne-

pet főleg a példás vallásosságú szülőkre nézve, kik mindketten, valamint a báró úr édes anyja is, a jótékonyaságáról ismeretes tisztos matróna, szintén Prohászka kezéből vették ez alkalommal az Úr testet. Ott volt megyénk legregibb életben lévő volt főispánja, a kilencven éves idb. Ocskay Rezső a nép kedvence, kinek szempilláján megmegrezgő könnye átragadt az ajtatoskodókra, kik bár hétköznap vala, ünnepi ruhában és mondhatni ünnepnap szíjában töltötték meg a díszes templomot. A tiszta fehér atlasz középkori főúri ruhába öltözött kis báró, a helybeli lelkészen kívül, a krakováni, vigvári és lopassói lelkészek valamint egy esztergomi theologus karíngben öltözött csoportja környékezte a szentélyben, ki mély áhitattal hallgatta végig Prohászka megragadó beszédjét. Hallottuk már Prohászka kath. nagygyűléseken, konferenciákon egyesületi díszgyűléseken beszélni s bevalljuk mindig remekelt. De most midőn a kis angyalhoz beszélt gyermeki nyelven, szinte felülmulta önmagát. Általános zokogás volt a jeles szónok jutalma. A nép nem felejtette el, hogy a bárói család, mely minden egyházi körmeneten személyesen részt vesz, az az úrnapi oltárok legdíszesebbje nála van, a szentségekhez gyakrabban járul, megérdemli a tündető tömeges megjelenést, bár hétköznap volt, valamint azt sem felejtette el, hogy a néppárti érzelmű és szavazó báró úr, midőn az egész vidéken a néppártiak drága pénzért sem kaphattak téli időben tüzelőfát, több községbelinek mintegy 500 korona értékű ingyenes fát ajándékozott erdejéből!

Balesetek. Polakovics N. úrményi vadász e héten hazajött és töltött fegyverét falhoz támasztotta s leült ebédelni, mialatt 6 éves kis fia felkapta a fegyvert, mely elsült s az egész töltés az apja lapockájába furdott. — Marencsik József nyitrai lakos szerelmi bánatában morfiumot ivott. — Lukács Judith, 3 éves abalehotai gyermek a járgány körül motoszkált, miközben a járgányra esett, mely a gyermek hasát felrepszette. — Ugyancsak szerencsétlenül járt Pócs Lajos alsó-szőlősi lakos, kinek Kis-Cétényben a gőzszéplőgépjel jobblátát szétreonsolta. — Valamennyit a nyitrai kórházban ápolják.

Felhívás eladó csemegezőlő bejelentésére. Abból a célból, hogy a csemegezőlőt venni szándékozók megismerhessék azokat a forrásokat, a honnan csemegezőlőt a termelők-től közvetlenül beszerezhetik, a földmívelési miniszter felhívja a hazai termelőket, hogy várható eladó csemegezőlő-készleteikre vonatkozó adatokat bélyegmentes bejelentő-íven, legkésőbb augusztus hó 20-ig jelentsek be, hogy azokat vidékenkint csoportosítva, kimutatásba összefoglalva, közzétehesse. Ezen bejelentő-ív a közönség kényelme szempontjából az Országos magyar gazdasági egyesületnél (Budapest, Köztelek), a nyitravármegyei gazdasági egyesületnél, a nyitrai szőlészeti és borászati felügyelőnél s a földmívelésügyi miniszterium szőlészeti osztályában kapható s egyszerű levelezőlapon foglalt megkeresésre bárkinek megküldetik.

Pöstyén fürdőt mult hó végeig összesen 4630 vendég látogatta.

A nyitrai nemzetiségi bünper, mely telen oly nagy port vert fel városunkban, nevetéses egérvé vált e hó 6-án Pozsonyban, a királyi táblánál. Markovics Rezső dr., továbbá Markovics Gyula dr. vágújhelyi lakosok és Csulik Lajos evangélikus lelkész, kiket Nyitrán egyenként több havi fogságra és összesen 1000 kor. pénzbüntetésre ítélték, most mindahármat kellő bizonyítékok és tanuallomások hiányában a királyi tábla felmentette és az ítéletbe a vádhatóság is belenyugodott, s így az ítélet jogerőssé vált. — A nagy hűhóval kísért pernek vége, mely Nyitrán 14 napig tartott, s a hallgatóság úgy megtöltötte a megyeház nagytermét, amint sok közgyűlésen nem telik meg, igazolja akkori híggadt magatartásunkat. — Némely buzgó embernek ilyen bünperre alkalmából pompás alkalma nyílik hazafias dikciókat zengeni, s ezáltal a közvélemény figyelmét — mely különben észre nem venné — magára vonni, aztán lehet, hogy ártatlan emberek szenvednek e miatt. — Mi nem akarunk bírák lenni. Lehet, hogy az illetők nem ártatlanok, a mint a felmentés még nem is feltétlenül az ártatlanságnak bizonyossága: de ha összevetjük a mostani ítéletet a telen lefolyt kétheti tárgyalás

izgalmaival, a helyi és részben a fővárosi sajtó dörgedelmes cikkeivel, hát igazán ridiculus musnak lehet nevezni az eredményt. Ne csináljon a sajtó könnyelműen „múpánszlávokat“, ne termeljen a magyar államnak mesterségesen ellenségeket, úgy is van ilyenekből elég. A nagyközönség is e kényes kérdésben bizonyára óvatosabb lesz, mert nem mindenki ellensége a hazának, akiket e veszedelmes szóval könnyelműen dobáló sajtó annak bélyegez. Komoly és józaniteletű embernek pedig nem szokása, hogy heteken át „feszítsd meg“-et mennydörög, és később, mikor kisl, hogy nincs igaza, akkor nagybőlesen hallgat és vadkörtéfa nemesítésről vezércikkez.

Tartalékosok bevonulása. Mai napon vonulnak be a tartalékosok 35 napi fegyvergyakorlatra. Aki a helybeli honvédlaktanya környekén jár mai napon, figyelje csak meg a bevonulókat. Nagy részük búsan lehorgasztott fővel lépi át a laktanya küszöbét, hogy 35 napig távol családjától a legnagyobb fáradságokat küzdje végig. Hány közöttük otthon hagyja családját a legnagyobb munkában, — de hány még nagyobb nyomorban. A szegény földművelőnek, mezei nap-számomnak most van alkalma leginkább tétre való gyűjteni, s ime ebben akadályozza őt a bevonulás szomorú kötelessége. A katonai felsőbb körök könnyíthetnek egykissé a honvédtartalékosok fegyvergyakorlatát, mert 35 napra elvonni a család-főt minden második évben a keresettől, súlyos csapás a szegény ember családjára. A közös hadseregbeli tartalékosok rendszeren csak 13 napra vonulnak be gyakorlatra, igen ritkán, és csak királyi hadgyakorlatok alkalmával vonulnak be több napra, de még akkor se, sőt soha 35 napra, miért kelljen hát a szegény honvédtartalékosnak minden második évben irtalmatlanul 35 napig szenvedni, és ezáltal sok szegény embert csaknem nyomorba dönteni.

Tanonc- és segéd munkakiállítás Budapestén. Augusztus 20-án Szent István napján nyílik meg a budapesti tanonc- és segéd munkakiállítás. — Ezen kiállítás megtekintésére legalább 10 főnyi csoportokban Budapestre és vissza utazó iparosok, iparos segédek és tanoncok és ez utóbbiak tanítói számára a kereskedelemügyi miniszter kedvezmény gyanánt biztosította, hogy személy és vegyes vonatokon a III. kocsiosztályban felárú menetjeggyel utazhassanak. — A csoportos kirándulás jó alkalmul szolgálhat arra is, hogy az érdekeltek a m. kir. technológiai iparmúzeum gépkiallítását is megtekintsek, résztvenni óhajtok szándékukat legkésőbb f. é. augusztus hó 14-ig vagy közvetlenül, vagy a nyitrai ipartestület útján a pozsonyi kereskedelmi és iparkamaránál jelentsek be. — Az ipartestületi előjáróság.

Póttartalékosok bevonulása. A póttartalékosok folyó hó 16-ára 21 napi fegyvergyakorlatra vannak behíva. Miután a sátoztábor barakjainak legnagyobb része lebontatott, kíváncsiak vagyunk, hová fogják ezeket elhelyezni, miután a tartalékosokkal együtt a tényleges állomány körülbelül 1000 fő, a póttartalék pedig körülbelül 400—500 fő, tehát összesen 1500 fő elhelyezése válik szükségessé. Alig hisszük, hogy a laktanya és a még fennálló barakok ezek elhelyezésére elegendők volnának.

A Nyitrai Gazdasági Egyesület f. év tavaszán kedvezményes áron 500 q. meghonosított „Hanna“-árpa vetőmagot osztott ki a földművelők között. Most felkéri az egyesület mindazokat, a kik ez árpából kaptak, hogy mind a kapott „Hanna“, mind más fajtájú árpájukból 2—2 kilogramm mintát az egyesületnek beküldeni sziveskedjenek. Kéri az egyesület egyúttal tudatni azt is, mi volt az árpa előveteménye, hányszor szántott földbe vetetett, mennyi termett holdankint, mennyi egy hektoliter súlya. Ezen adatok mielőbbi beküldését annál is inkább kéri az egyesület, hogy az eredményről a kormányknak mielőbb jelentést tehessen, hogy a jövő év tavaszán újólag kieszközölhessen 500—600 métermáza kedvezményes árú, első minőségű árpa vetőmagot.

Hirdetmény!

Néhai Dr. Gutwill Pál hagyatékának esődtömögéhez tartozó, a nyitrai 256 sz. tjkben irt Káptalan-utca 4-ik számú egész ház a nyitrai kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóságnak 3251/903. számú végzése folytán folyó 1903. évi augusztus hó 19-én délelőtt 9 órakor a telekkönyvi hatóság irattári helyiségében tartandó nyilvános birói árverésen a legtöbbet ígérőnek a becsáron alul is eladatni fog s ehhez a venni szándékozót ezennel meghívom.

A háznak becsára, mint kikiállítási ára 13500 korona, a bánatpénz 1350 korona.

Venni szándékozók a házat bármely napon délután 3—5 óra között közbenjöttem mellett megtekinthetik. Nyitra, 1903. évi augusztus 6-án.

Dr. Szeghó Zsiga,
ügyvéd, esődtömögondnok.

3972./903. ftő sz.

O Felsege a király nevében!

A pozsonyi kir. törvényszék mint esküdthírdőség Petőcz Gábor kir. törvényszéki elnök elnöklése alatt Holényi István és Auguszt Lajos kir. törvényszéki bírák, vezető részvétele mellett a vádtanácsnak 1903. évi 124. szám alatt kelt vádhatározatában Sztancsek József vádlott ellen nyomtatvány útján elkövetett nyilvános rágalmazás és becsületsértés vétsége miatt foglalt vád fölött a kir. törvényszéknek, mint esküdthírdőségnek 1903. évi 3200. szám alatt kelt végzése folytán Scheffer Vilmos kir. alügyész, mint közvádlónak, vádlottnak, dr. Benkovics Odón ügyvédjelölt mint védő jelenlétében Pozsonyban 1903. évi június hó 16-ik napján megtartott nyilvános főtárgyalás alapján a vád és védelem meghallgatása után következőleg ítélte:

Sztancsek József született Privigyén, 1864. évi október hó 22-i napján, privigyei származású, rómkath. vallású, vagyonnal nem bíró, tanító vádlottat miután az esküdtek ama főkérdésre: „bűnös-e vádlott Sztancsek József abban, hogy a Nyitrai megjelölt „Nyitrai Szemle“ című politikai hetilap 1902. évi április hó 13-án kiadott 15-ik számában „Hajdu, dr. Cvikota és Gregor urakhoz“ cím alatt közölt cikknek a vádiratban megjelölt eme szavaival: „Önök esküt tettek arra, hogy a megbízást a törvény értelmében, tehát pártatlanul és becsületesen fogják teljesíteni. Hogy azonban az eskü szentsége, valamint a törvény Önök előtt értékkel nem bír, azt azzal is bizonyították, hogy a nevémet a jegyzékből kitorútták és így választói jogomtól törvénytelenül megfosztották“, mint szerző a közlemény címében megjelölt sértettek, mint az 1874. évi 33. t.-cz. 30. §-a által alkotott, testület tagjai ellen nyomtatvány útján, nyilvánosan oly ténnyt állított, mely valódisága esetében azok ellen, kik ellen állított, a büntető eljárás megindításának okát képezhetné? — hétnél több szavazattal igennel, — úgyszintén ama főkérdésre: bűnös-e vádlott Sztancsek József abban, hogy a Nyitrai megjelölt „Nyitrai Szemle“ című politikai hetilap 1902. évi április hó 13-án kiadott 15-ik számában „Hajdu, dr. Cvikota és Gregor urakhoz“ cím alatt közölt cikknek a vádiratban megjelölt szavaival: „Ez is csak oly nemtelen eszekekedet, mint az esküszegés és jograblás. Soha se vállalkozzanak az urak olyan munkára, melyhez tiszta jellem, törvényismeret és pártatlanság szükséges“, — mint szerző a közlemény címében megjelölt sértettek, mint az 1874. évi 33. tvezikk 30. §-a által alkotott testület tagjai ellen nyomtatvány útján nyilvánosan meggyalázó kifejezéseket használt? — ugyan- csak hétnél több szavazattal igennel felelnek, bűnösnek monjda ki a Btkv. 258. és 259. §§-al alá eső a Btkv. 262. és 259. §§-ai szerint minősülő és büntetendő nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségében és a Btkv. 261. és 262. §§-ai alá eső és a Btkv. 262. §-a szerinti büntetendő nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségében és ezért őt a Btkv. 262. törvényszakasz alapján a 92. §. alkalmazása mellett az 1892. évi 27. teikkben megjelölt célokra fordítandó, 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizelendő, behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a alapján öt és két napi fogházra átváltoztató ötven és husz korona pénz-büntetésre, mint fő-, és az 1892. évi XXVII. teikkben megjelölt célokra fordítandó 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett fizelendő, behajthatatlanság esetén a Btkv. 53. §-a alapján két és egy napi fogházra átváltoztató husz és tíz korona pénz-, mint mellék-büntetésre ítéli.

Kötelezi vádlottat Hajdu Ferenc sértett részére 60 kor. 90 fillér, dr. Cvikota János sértett részére 57 kor. 90 fill. és Gregor Imre részére 60 kor. 90 fill. költséget 15 nap alatt különbeni végrehajtás terhe mellett megfizetni.

Kötelezi tovább vádlottat a netán még felmerülő büntető költségeket a m. kir. államkincstárnak az 1890. évi XVIII. teiz-ben meghatározott módon végrehajtás terhe mellett megfizetni, ezeket azonban vádlott igazolt vagyontalansága folytán ideiglenesen behajthatatlannak nyilvánítja.

Kötelezi végül vádlottat, hogy jelen ítéletet, a „Nyitrai Szemle“ című politikai hetilap legközelebb megjelölt számában végrehajtás terhe mellett tegye közzé s a vonatkozó lap példányát az iratokhoz csatolva végezt mutassa be.

Ezen ítélet jogerőre emelkedése után vádlott fellettes hatóságának kiadja.

Indokok:

Az esküdtek határozatukkal vádlottat a nyomtatvány útján elkövetett rágalmazás és a nyomtatvány útján elkövetett becsületsértés vétségében bűnösnek kimondották.

Miután pedig a bíróság a Bp. 371. §-ában megjelölt azon esetet, hogy az esküdtek az ügy lényegében vádlott sérelmére tévedtek, fenforogni nem látta ennél fogva vádlottat a felhívott törvényszakasz alá eső vétségekben szintén kimondani kellett.

Vádlott büntetése kiszabásánál a bíróság tulnyomó enyhítő körülményeként vette figyelembe vád-

SZABÓ IMRE

diszes temetkezési vállalata Nyitrán.

Lakás: Vikárius-utca 5. sz. || Üzlethelyiség: Hid-utca 1. sz.

lott büntetlen előéletét, továbbá azt a körülményt, hogy a vád tárgyát képező közleményt atyja érdekében, a politikai párt mozgalmak izgalmaiban tette közzé, de különösen azt, hogy megadta sértetteknek azt a legnagyobb erkölcsi elégtételt, mikép tőlük nemcsak a sértő cikket közlő hirlap útján, ha nem az esküdtbíró-ság színe előtt is boesánatot kért s ezen enyhítő körülmények alapján irányában a Btkv. 92. §-át alkalmazta, Sértettek költségeiben történt marasztalása vádolttnak a Bp. 489. §-ának rendelkezésén alapszik.

A bűnügyi költségekben vádlott a Bp. 480. §-a alapján volt marasztalandó. Az ítélet közzétételére való kötelezés a Bp. 574. §-án alapszik.

A pozsonyi kir. törvényszék mint esküdtbíró-ságnak 1903. évi június hó 16-án tartott üléséből.

Dr. Döry,
kir. törvénzéki elnök.

Rákóczy,
tanácsjegyző.

4203/903. tkvi sz.

Arverési hirdetményi kivonat.

Ürmény és Salgó köz-ségi gazdasági, fogyasztási és hitelszövetkezet végrehajtónak Hrgyina József és neje szül. Jeszenszky Mária ürményi lakosok végrehajtást szenvedettek elleni 1368 kor. 50 fil. tőke s jár. végrehajtási ügyében a nyitrai kir. törvényszék területén levő Ürmény község határában fekvő, az ürményi 829. számú tjkvben A I. 1. sor. 311. hrsz. alatt Hrgyina József és neje szül. Jeszenszky Mária nevére egészen irt 243. házzámú nemesi telekre 800 korona becsár, mint kikiáltási árban az 1903. évi aug. hó 26-ik napján d. e. 9 órakor Ürmény község-házán megtartandó nyilvános árverésen a kikiáltási áron alul is eiadatni fog.

Árverezni szándékozók tartoznak a kikiáltási ár 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban a kiküldött kezéhez letenni illetve annak előzetes letételét igazolni.

Nyitra, 1903. évi május hó 20-ik napján.

A kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóságnál.

(P. H.)

Linksz,
kir. tszéki bír.

Tanulónak felvétetik

jó családból való fiú, ki a magyar és tót nyelvet bírja

Fogelton János
fűszer és vegyesüzletébe

2-4.

Privigyén.

Vizi-malom haszonbérbe adása.

Méltóságos gróf Károlyi Lajos úr
ondrohói vizi-malma

két hengerekkel, 3 pár kőjarral
1904. január 1-től három esetleg hat
évre Tót-Megyeren az uradalom köz-
ponti irodájában f. évi augusztus hó
30-án délelőtt 10 órakor megtartandó
nyilvános árverésen haszonbérbe fog

kiadatni. — Vállalkozóknak az árve-
rés megkezdése előtt 700 koronát
készpénzben, értékpapirokban vagy
takarékbetét könyvben kell letenni;
a haszonbérletet a legtöbbet ígéro
nyeri el, ha a szerződésben kikötött
biztosítékot leteszi. — Szerződési fel-
tételek Tót-Megyeren az uradalom
központi irodájában bármikor meg-
tekinthetők.

Tótmegyer, 1903. évi július hó 22.

3-5

Jóságfelügyelőség.

Unghváry László 300 holdas gyümölcsfa-iskolája, Czegléden.
szőlő- és bérgazdasága

Szőlőt

szállítok rendkívül edeset és za-
matosat első rendű minőségben

POSTÁN

Borszőlőből augusztus 20-25-étől kezdődőleg eleinte Oportó és Ezerjó, később pedig Mézes-
fehér, Kadarka, Kövidinka stb. fajokból a teljes érték előleges beki-
dése mellett az ország bármely postaalomására bérmentve 5 kilós ládában 1 frt 15 kr.-ért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszalából) szeptember 1-10-én kezdve
bérmentve 5 kilónként 1 frt 30 kr.-ért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya) szintén szeptember 1-10-én kezdve,
bérmentve 5 kilónként 1 frt 50 kr.-ért.

Ily módon a vevő 5 kilós csomaghoz 17 fillérrel olcsóbban jut, mint ha azt utánvétellel küldené.
Épen ezért postai utánvét mellett egyáltalában nem küldök szőlőt. — Egy szállító-levéllel 3 láda szőlőt is
lehet küldeni, mely esetben 24 fillért takarít meg a megrendelő, vagyis ennyivel kevesebbet küldjön be
3 láda szőlőért.

VASUTON

Borszőlőből 5 és 10 kilós láda és 5-10-15 kilós kasokban kilónként 14 krajcárért.

Csemegeszőlőből (piros és fehér saszalából) fenti nagyságú láda és kasokban 18
krajcárért.

Muskotályból (passatutti faj, a csemegeszőlők királya) a fenti nagyságú kasok és ládák-
ban 22 krajcárért.

Az 5 és 10 kilós ládáknál, valamint az 5 kilós kosaraknál is az elegysúly tiszta súlynak számítat-
tik, míg a 10 és 15 kilós kétfülű kasoknál a tiszta szőlősúly lesz számítva és külön lesz a kas ára a rendelő
terhére 25-30 krajcárba elszámolva. Mindezen kosarak az elküldés után a megrendelő tulajdonát képezik,
azonban mint sajátjukat több ízbeni megtöltés végett hibátlan állapotban és bérmentve újra meg
újra beküldhetik.

A vasuton mindig szebben, üdöbben és mint gyorsáru csak oly hamar érkezik meg a szőlő, mint
a postán és itt a szállítás olcsóbb is 1-2 krajcárral kilónként. Épen azért tessenek többen összeállani és
együtt 50-100 kilót is rendelni. — Ha t. megbízom egyszerre 300-600-1000 kilót rendel és rendelését
hetenként többször megismétli, megfelelő engedményben részesül.

A vasuton való küldés esetére az érték fele része előre küldendő be. Előleg nélkül rendelést
egyáltalában nem fogantositok. Vasuti szállítmányoknál a fenti árakban a lelkismeretes csoma-
golás, a vasuthoz vitel, a szállító-levél és a közvetvám költsége is befoglaltatik.

Fentiekén kívül mindenféle gyümölcsfából nemes oltvány, gyümölcsfa vadonc, sima és
gyökerez vasszó, továbbá gleditsia és akácfa is kaphatók. Nemkülönbön saját termésű, kitünő minő-
ségű új és ó borok hordókban és palaekokban. Tessék mindezekről árjegyzéket kérni.

SZUPERFOSZFÁTOT,

Stassfurti kainitot

szavatolt 12.4% tiszta káli = 23-24% kén-
savas káli tartalommal,

Stassfurti kálitragyasót

szavatolt 40% tiszta káli = 74-76% kén-
savas káli tartalommal,

Kovasavas kálit

(dohánytragyázásra), továbbá

mindennemű egyéb műtrágyaféléket, azonkívül

Rézgálicot (98-99%)

elismert kitünő minőségben legolcsóbban szállít a

„HUNGÁRIA“ műtrágya, kénsav és vegyi ipar részvénytársaság

Budapest, V. Fürdő-utca 8.

Alapított 1869-ben.

NYITRAI NÉPBANK mint részvénytársaság

elfogad betéteket a legjutányosabb feltételek mellett, leszámítol váltókat, betéti könyvecskeket;
 kölcsönöket ad ingatlanokra a legkisebb kamatláb és szabott ügyvédi díjak mellett amortizációra különböző tervekben;
 előleget ad arany- és ezüstneműekre, sorsjegyek, részvények- és másnemű értékpapírokra;
 elad és vesz mindennemű értékpapírt napi árfolyamban;
 felvilágosítással szolgál és mindennemű megbízást teljesít: bank-, pénz- és biztosítási ügyekről.

Az igazgatóság.

Székháza Varosháztér 3. sz.

WEIGL ANTAL PAPI ÉS POLGÁRI SZABÓ NYITRÁN.

Ajánlja jól berendezett legfinomabb bel- és külföldi szövetekből álló raktárát, — valamint

férfiszabó-műhelyét,

melyben ugy egyházi, mint világi urak számára mindennemű ruhát, ugymint téli és nyári öltözeteket, felöltöket, reverendákat, címédkákat, muetumokat, biretumokat stb. izléselesen és pontosan készít.

○○○○ Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl. ○○○○

Előnyös tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönök!

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete a tőketörlesztéses jelzálog-kölcsönökre nézve legujabban a következő rendkívül előnyös föltételeket állapította meg:

1. Kölcsönt ad már 300 koronától kezdve.
 2. Kölcsönt ad kívánatra úgy, hogy a kölcsönvevő a teljes összeget kapja meg készpénzben leolvastva (s nem záloglevelekben).
 3. Kamatok címén sem történik levonás, mert a részletek mindig félévenként utólag fizetendők.

4. A kölcsön fölvehető 20, vagy 30, vagy 40, vagy 50 évi törlesztésre, mely esetekben a törlesztési hányad (tőke és kamat együtt véve) 5.26‰—8‰-ig változik. Záloglevéli árfolyam szerint lehet kölcsönt kapni 4.90‰-ra is.

5. A kölcsönt az adós bármikor fizetheti vissza akár egészben, akár részben, anélkül

hogy ezért külön díjat vagy térítést fizetne csak köteles félévvel előbb fölmondani.

6. A becslési adatokat az intézet önmaga, saját kölcségén szerzi be és csak a kölcsönből vonja le.

7. A jól fölszerelt kérvények nyolc nap alatt okvetlenül érdemleges elintéztést nyernek.

A Kisbirtokosok Országos Földhitelintézete Nyitra székhelylyel egy vidéki képviselőt állított fel s ennek — a szomszéd megyék határos területeire is kiható — vezetésével

MÉREY LAJOS

nyitrai ügyvéd urat bizta meg, kihez a kölcsöntkérő ügyfelek teljes bizalommal fordulhatnak s tőle minden további fölvilágosítást díjmentesen nyerhetnek

**KISBIRTOKOSOK ORSZ.
FÖLDHITELINTÉZETE.**

FELTŰNŐ UJDONSÁG!

Delice

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé mást nem szíhat.

legjobb valódi francia

SZIVARKAPAPIR ÉS SZIVARKAHÜVELY.

Huszár István könyvnyomdája Nyitrán.